

Hazırlayan:

Prof. Dr. Kerem Alkin

Türkiye İMSAD Ekonomi Danışmanı

Bu haftanın kritik başlıkları ABD makro verileri ve Avrupa Merkez Bankası (ECB) para politikası toplantısı. Tüm bu veri akışı ve gelişmeler, bir sonraki hafta gerçekleşecek olan ABD Merkez Bankası para politikası (FOMC) toplantısı için ipucu teşkil edecek. Yüzde 70 ile 85 oranında FOMC'nin politika faizini arttıracacağı beklentisi, ABD Doları'nı destekliyor. 3 Mart Cuma günü açıklanan şubat ayı enflasyon verileri ise TCMB'nin işini zorlaştırmış gözüküyor.

- ABD Doları'nın dünyanın önde gelen para birimleri karşısındaki gücünü gösteren Dolar Endeksi, 2016 yılını 103 puanın üzerinde bitirmiş, 2017 yılının ilk günlerini yine 103 puanın üzerinde geçirmiş; ardından ABD'nin yeni başkanı Trump'ın 20 Ocak'taki yemin töreni sonrasında 10 günü 99.5 puana kadar gerileyerek geçirmişti. **Aynı Dolar Endeksi, 7 Şubat'ta yeniden 100 puanın üzerine çıktı ve önceki hafta ABD Merkez Bankası (FED) Açık Piyasa Komitesi'nin (FOMC) gelecek haftaki toplantısından faiz artışı kararı çıkması ihtimali yüzde 35 düzeyindeyken, 101 puanı altında seyrederken, 21 Şubat'ta önce 101 puanın üzerine çıkıp, FED yetkililerinin 'mart toplantısında faiz artışı kararı masada' yönündeki kuvvetli mesajları ve faiz artış kararı olasılığının yüzde 70 ile 85 arasına tırmanması ile, 2 Mart'ta 102 puanın dahi üstünü gördü. Ardından, FED Başkanı Yellen'in açıklamaları ile, 3 Mart Cuma günü 101.54 puana geriledi ve 6 Mart haftasına, 101.46 puandan başlamış durumda.**
- Aynı dönemde, 23 Şubat'ta, 3,56 TL düzeyine kadar çekilmiş olan dolar-TL kuru, Dolar Endeksi'ndeki yükselmeye bağlı olarak, 24-27 Şubat arası 3,61 TL'nin altında seyrettikten sonra, 1 Mart'ta 3,65-3,66 TL düzeyindeyken, 2 Mart'ta bir anda 3,72 TL'ye fırladı ve geçen haftayı 3,7045 TL düzeyinde tamamladı. 6 Mart'la başlayan yeni haftaya dolar-TL kuru 3,7163 TL gibi bir başlangıç yapmış durumda. Aynı şekilde, 2 Mart'ta 1,0507 TL düzeyinde kapanış yapan euro-dolar paritesi ise, bir günde, 3 Mart Cuma gününü 1,0622 dolardan kapattı ve 6 Mart haftasına 1,0610 dolardan başlamış durumda. **Bu hafta, ABD ekonomisinin performansına yönelik bir dizi makro ekonomik veri açıklanacak ve en kritik olan veri ise, 10 Mart Cuma günü açıklanacak olan ABD'nin şubat ayı tarım dışı istihdam, işsizlik ve saat başı ücret verileri. Ocak ayında 227 bin artmış olan tarım dışı istihdamın şubat ayında 180 bin kişi artması bekleniyor ve FED'in bir sonraki haftaki FOMC toplantısı öncesinde, çok kritik bir veri olduğunu ifade etmek gerekiyor.**

- Bu hafta FED yetkililerinin açıklaması yok. Gelecek haftaki toplantı öncesi son konuşma, FED Başkanı Janet Yellen'in 3 Mart Cuma günü Chicago yaptığı konuşmaydı. Yellen, ABD ekonomisinin beklendiği gibi gitmesi durumunda, Mart ayında faizleri artırmının uygun olabileceğini söyledi. FED Başkanı, parasal sıkılaştırmanın kademeli olarak gerçekleştirilmesinin uygun olmayı sürdürebileceğini belirtti. FED yetkililerinin ekonomide istikrarlı gelişme beklentilerinin ek faiz artırımlarına gerekece oluşturduğunu bildiren Yellen, bu yıl içerisinde kaç kez faiz artırımına gidileceğine dair ipucu vermedi; bununla birlikte, faiz artırmak için uzun bir süre beklemenin ileride parasal sıkılaştırmanın daha hızlı bir şekilde yapılmasına yol açacağını dile getirdi. **Malum, aralık ayı toplantısında, FED yetkilileri, 2017 yılı içerisinde 3 kez faiz artırımına gidileceği tahmininde bulunmuştu. Janet Yellen, konuşmasında, işe alımların "sağlam" olduğunu ve ekonomik görünümün teşvik edici olduğunu söyledi.** FED Başkanı, gelecek yıllardaki kademeli faiz artırımlarının ekonomide fazla ısınmanın önüne geçmek amacıyla yapılacağını belirtti.
- FED yetkilileri, işsizlik oranı ve enflasyonun beklentilerle uyumlu olmaya devam edip etmediğini değerlendirecek. Bunun yanında Yellen, ABD ekonomisinin büyüme potansiyelinin yüzde 2'den biraz aşağıda görüldüğünü bildirdi. Chicago'da yaptığı açıklamalarda Yellen, ülke dışından gelen risklerin "bir miktar geri çekilmiş" olduğunu kaydetti ve ekonomik görünüme yönelik risklerin "aşağı yukarı dengeli" olduğunu tekrarladı. **Para politikasında sıkılaştırmanın 2015 ve 2016 yılları kadar yavaş olacağına pek ihtimal vermeyen Yellen, FED politikalarının önceden belirlenmiş bir rotası olamayacağını ve olmadığını söyledi.** ABD Merkez Bankası Başkanı, mali politikaya dair çok fazla belirsizlik olduğunun altını çizerek mali politika konusunda sabırlı olmalarının gereğini savundu. FED Başkan Yardımcısı Fischer ise, yine 3 Mart Cuma günü yaptığı konuşmasında faiz oranlarına dair herhangi bir yorum yapmaktan kaçınarak, Janet Yellen'in verdiği kararlarda genellikle FOMC yetkililerinin görüşlerini göz ardı etmediğini bildirdi.
- 3 Şubat Cuma günü açıklanan TÜİK şubat ayı enflasyon verisi, ekonomistlerin yüzde 0,1 ile 0,5 arasındaki tahminlerini aşarak, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) şubat ayı artış oranı olarak yüzde 0,81 geldi. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) ise, döviz kurlarından kaynaklanan maliyet enflasyonun devam ettiğini göstererek, yüzde 1,26 arttı. Yıllık enflasyon tüketici fiyatlarında yüzde 10,13, yurt içi üretici fiyatlarında yüzde 15,36 oldu. TÜFE, şubatta bir önceki yılın aralık ayına göre yüzde 3,29, Yİ-ÜFE ise, 2016 yılının aralık ayına göre yüzde 5,29, geçen yılın aynı ayına kıyasla da yüzde 15,36 arttı. **Yıllık enflasyon böylece yaklaşık 5 yılın en yüksek seviyesine çıktı. Bu da, TCMB'nin işini bir hayli zorlaştırıyor.**
- Tüketici fiyatları bazında şubatta en yüksek fiyat artışı yüzde 27,52 ile mandalinada, en fazla fiyat düşüşü ise yüzde 22,3 ile domateste görüldü. Ana harcama grupları itibarıyla şubatta, aylık bazda en yüksek artış yüzde 2,82 ile ulaştırma grubunda görülürken, sağlıkta yüzde 2,17, çeşitli mal ve hizmetlerde yüzde 1,38, konutta yüzde 1,18, eğlence ve kültürde yüzde 0,89 artış kaydedildi.

Şubat'ta aylık bazda endekste yer alan gruplarda en fazla düşüş yüzde 3,35 ile giyim ve ayakkabı grubunda gerçekleşti. **TÜFE'de yıllık bazda en yüksek artış, yüzde 21,72 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda görüldü.** Bunu yüzde 17,96 ile ulaştırma, yüzde 12,82 ile çeşitli mal ve hizmetler, yüzde 12,53 ile sağlık, yüzde 9,33 ile eğitim izledi. **2016 yılının şubat ayında TÜFE değişim oranı yüzde -0,02 idi ve o verinin yerine bu şubatta yüzde 0,81 artış, yıllık bazda TÜFE oranını yüzde 10,13'e taşıdı. Bu durumda, geçtiğimiz yılın mart ayında yüzde -0.04 olan TÜFE değişim oranı, mart ayında da yıllık bazda TÜFE'nin artmaya devam edebileceğini gösteriyor.**

- Altın fiyatları, ABD'de Mart ayında faiz artırımına gidileceğine ilişkin beklentilerin Kuzey Kore'nin, 6 Mart Pazartesi, bu sabah füze fırlattığına ilişkin haberleri dengelemesi ile birlikte yatay bir seyir izledi. Spot altın, fazla değişmeyerek, 6 Mart Pazartesi, Asya piyasaları açılışında, ons başına 1,235.10 dolarda kaldı. Altın Cuma günü yatay kapandı ve geçen haftayı yüzde 1.8 ile 16 Aralık haftasından bu yana en büyük kayıpla geçti. Avustralya & New Zealand Banking Group, 6 Mart Pazartesi (bugünkü) bilgilendirme notunda, "altın, geçen hafta birden yükselen FED'in Mart ayında faiz artırımına gideceğine ilişkin beklentilerin baskısı altında kaldı" dedi. **Japonya hükümeti, Kuzey Kore'nin bu sabah dört füze fırlattığını ve bunlardan üçünün Japonya'nın özel ekonomik alanına düştüğünü açıkladı.** Spot gümüş yüzde 0.4 düşerken, platin yüzde 0.1 geriledi ve palladyum yüzde 0.2 yükseldi.
- Japon Hükümetinin yaptığı açıklamaya göre, Kuzey Kore 6 Mart Pazartesi sabahı, üçü Japonya'nın özel ekonomik alanına düşen dört balistik füze ateşledi. Güney Kore'de Yonhap News, rejimin kıtalararası balistik füze fırlatmış olabileceğini kaydederken, füze konusunda resmi bir doğrulama gelmedi. Bu hareket, Kuzey Kore'nin, Güney Kore ve ABD'nin düzenlediği yıllık askeri tatbikatı işgal başlangıcı olarak nitelemesinin ardından geldi. Güney Kore Genelkurmay Başkanlığı'ndan yapılan yazılı açıklamada, çoklu füzelerin 1,000 kilometre kadar öteye düştüğünü kaydetti. **Bu, Kuzey Kore'nin geçen ay ateşlediği füzelerinkine oranla iki kat daha fazla bir uzaklığı işaret ediyor ve bu füzeler, Seul hükümetine göre, orta menzilli Musudan füzelerinin iyileştirilmiş bir versiyonu.**
- **2016 yılının 4. çeyreğinde 3 milyar 420 milyon dolar net sermaye çıkışına işaret eden portföy amaçlı yabancı sermaye yatırımları, 2017 yılının ilk iki ayı sonrasında, 614 milyon dolar net giriş dönmüş durumda. Ocak ayındaki 233 milyon dolarlık çıkışa karşılık, şubat ayında 847 milyon dolarlık net giriş gerçekleşti ve şubat ayının son günleri ile, mart ayının ilk günlerini oluşturan geçen hafta da girişler devam etmiş gözüküyor. 2015 yılının sonunda 155.8 milyar dolar olan yurt içi yerleşiklerin Türk bankalarındaki döviz mevduatı, 2016 yılı sonunda 145.5 milyar dolardı. Bu rakam, ocak ayı sonunda 143.1 milyar dolara indikten sonra, şubat ayı sonunda 149.2 milyar dolara çıktı. Bu rakam, yine de, 1 yıl önce, 2016 yılı şubat ayı sonundaki 154.8 milyar doların altında.**